

rêkle, — zakaj s tem bi se bile ognile vsim krivim mislim po deželi, in prošniki bi bili spoznali, de je za cesarskiga vradnika na Slovenskim zdej resnica, slovenski jezik popolnoma znati. Takó mislijo Cesar, takó mislijo ministri, takó terja vstava. Bomo vidili, kakšne možé bojo komisije nasvetovale. „Videant consules, ne quid detrimenti res publica capiat!“

Novičar iz mnogih krajev.

Na Ogerskim je bilo 6. dan tega mesca več kervavih sodb zoper tiste, ki so se ondašnjiga punta deležne storili; v Peštu so vstrelili ta dan grofa Ludevika Batthyanita, ki je bil ministerski predsednik Košutoviga vladarstva, — v Aradu pa so jih obesli ali vstrelili ravno ta dan 13, ki so bili veči del v puntarski armadi generali. Njih premoženje zapade državni kasi. Pravijo, de premoženje grofa Batthyanita (ravno tistiga, ki je bil nekaj časa na Ljubljanskim gradu zapèrt), znese 7 milijonov gold. Ostramovavni smerti na vislicah (gavgah), h kateri je bil obsojen, se odtegniti, si je hotel grof vrat z nožem odrezati, ki ga mu je njegova žena v perilu poslala; kër si pa s tem ni mogel življenja vzeti, se je vunder takó ranil, de namest ga vbesti, so ga na večer vstrelili. — „Lloyd“ da v svojim poslednjim listu strašan popis nesrečne ogerske dežele, ki je takó razdjana, de si dolgo ne bo môgla pomagati. Po natanjènih popisih je naša in rusovska armada 80,000 ogerskih vojakov vjela, in jim 500,000 puš in 700 topov (kanonov) vzela. Košut ni prestopil k turški véri, čeravno so ga Turki k temu silili, in je še zmiraj v Vidinu. Nič se še práv ne vé, kakó se bojo razpèrtije poravnale, ki so med Turškim cesarjem in našim in rusovskim zavoljo ogerskih begúnov vstale. — Punt Boznjakov zoper njih Vezirja je dokončan; Vezir jim je odpustil nezmerne davke in jim dovolil kar so terjali. — Radecki gré te dni na Laško nazaj; bo pa namest v Milani, v Veroni čez zimo ostal. — Zbranje velike armade, ki je imelo na Českim biti, je spet odpovedano. Nadvojvoda Albrecht gré za zapovednika avstrijanske armade v nemško terdnjavo Majnc. — 9. dan tega mesca je bilo zedinjenje naše in prajsovske vlade zastran začasne nemške centralne oblasti v gradu prajsovskiga kralja Sanssouci podpisano. Avstrijanska in Prajsovska vlada imata vsaka svojiga pooblastenca pri ti vikši oblasti, ktera bo v Frankobrodu svoj sedež imela in za zdej do majnika 1850 terpéla. Pravijo, de bo pooblastenec za Avstrijo nadvojvoda Janez, za Prajsovsko pa prajsovski kraljevič; zraven nju bo Parski princ Luitpold tretji namestnik drugih nemških deželá, če se una dva ne bosta môgla zedeniti v kakšni reči. — Samo mesca maliga travna je 36000 ljudi iz Evrope v barkostajo Noviga-Yorka prišlo, ki so se v severno Ameriko preselili. — Od bana Jelačiča se slišijo vesele reči. Takó se bère, de je uni dan Rusinskim poslancam na Dunaji odgovoril takole: „Prenaredba avstrijanskiga cesarstva se mora zgoditi in scer po postavi enakopravnosti, de ne bo noben narod drugiga tlačil. Vsacimu svoje — je moja prisega, za katero sim tudi pripravljen, kri preliti. Le vresničena enakopravnost zamore Avstrijo močno in srečno storiti.“ V pomenkih zastran Nemčije je krepko zoper nemško zavezo, v kateri bi Avstrija samostalnost zgubila, govoril. — Te dni bo v deržavnim zboru v Parizu prišla Papeževa reč na mizo, in vsih oči so zdej spet na Francozko obernjene, kjer se je zavolj Rimske reči noviga viháerja bati. — V Kutni Gori na Českim si je unidan nek Jud grunt kupil; soseska se je zoperstavila in na neki patent Marije Terezije se zanašaje pošlje poslan-

ce clo do Cesarja. Cesar odgovori: „Naš čas ni čas Marije Terezije; moji podložni imajo vsi enake dolžnosti, tedaj naj imajo tudi vsi enake pravice. — Po telegrafu, to je, tistim bakrenim dratu, ki je poleg železnice in tudi po družih cestah pelján, bo zamogel prihobnjič vsak oznanila sem ter tje pošiljati ali iz dalnjih krajev v nekterih minutah ali urah dobivati. Tarifa je za 25 besed postavljena; iz Ljubljane v Prago 10 gold., v Olomuc 9 gold., v Berno 8 gold., na Dunaj 7 gold., v Gradec 6 gold., v Terst 5 gold. — Na vsako vižo se morajo po minist. ukazu nove ces. gospóske ob novim letu začeti. — Tudi novi žandarmi, pešci in konjiki, za varstvo dežele, kakor so pod Francozam bili. se bojo ob novim létu začeli. — Pot železne ceste iz Ljubljane v Terst je že od Cesarja poterjena. Čez Kras bo šla; namreč: iz Ljubljane čez Vič, Gorice, poleg hriba čez Goričiče, Pako, Breg do Barovnice, potem čez Laze, Dole, Verd, spodnji Logatec, Ivanje Selo, Rakik, Slivico do verha v gojzdu sv. Kocjana, pri Postojni, verh Postojne čez staro Vas, Rakitnik, Matenjo Vas, Žeje, Selce, Kal, Košano, Vrem, v Primorju proti Divec in Sesani, od tod poleg Krasa, čez Repne, Prosek v Nabrežino in gôri pod sv. Križem poleg morja čez Barkolo v Terst. Ta pot je krajši in bolji kup, kot tista, ki pelje čez Loko, Idrijo in Gorico v Terst; je le 18 milj dolga, una pa 24 milj, ima le 212 krivín, una pa 361; le 5 preróvov (tunelov), una pa 29; veljá le čez 16 milijonov, una pa čez 25 milijonov; ta zna biti v 3 letih, una pa še le o 6 letih dodelana. — Tudi na Dunaji so se spet začele šole za kirurge. Le Ljubljana je to šolo zgubila, čeravno je več učencov imela, kot šola v Saleburgu in Inspruku. Tedaj vseslovenske in južnoslovenske dežele skupaj zdej nimajo ne ene zdravilske šole; v Gradcu, na Dnnaji, v Inšbruku in Saleburgu so na kupu. Je mar to enakopravnost, de morajo Slovenci, ki se v ta stan podajo, dalječ po svetu šole iskati? — Minister uka je poterdil Drja. J. Bleiweisa za vodja, gosp. Drja. Strupita pa za učenika živinozdravilske šole v Ljubljani. — Grajšaki Ljubljanske kresije so za svojiga namestnika pri deželni komisii za odvezo zemljiš gosp. Dragutína Wurzbacha, dohtarja pravice in posestnika izvolili.

Današnji dokladi

je pridjana tarifa in čas vožnje po železnici med Ljubljano in Gradcam. Popotnim Slovincam vstreči, je gosp. Blaznik to tarifo iz nemškiga prestaviti dal in jo danes deležnikom Novic brez plačila poda. Skerbeli smo to tarifo takó sestaviti, de se v nji vsak lahko znajde, in popisali smo v pristavku nektare nar poglavitniši reči, ktere so vsacimu vediti potrebne, ki se hoče po železnici peljati, ali pa blagá poslati. De pa ta tarifa le do Gradca seže, je zató, kër smémo pričakovati, de bo vodstvo železnice celo nemško tarifo za slovenske dežele v slovenski jezik prestaviti dalo, kakor jo bo, kader bo železnica v Terst prišla, gotovo tudi v Laškim jeziku na znanje dalo.

Vredništvo.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	13. kozoperska.		8. kozoperska.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	20	2	20
1 » » banaške	2	25	2	26
1 » Turšice	—	—	1	40
1 » Soršice	—	—	1	57
1 » Rěží	1	27	1	27
1 » Ječmena	—	—	—	—
1 » Prosa	1	7	1	10
1 » Ajde	—	—	1	20
1 » Ovsa	—	54	—	51